

САМУРДИН

СЕЕ

«Магарамдхуьруьн район» МР-дин
общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета
МР «Магарамкентский район».

ГОЛОС САМУРА

Газет 1951- йисалай акъатзава. № 45 (8139) киш, 1- октябрь, 2022- йис. Къимет 6 манат

ХУЬРУЬН МАЙИШАТ

ХЪСАН ЗЕГЪМЕТДИ БАРКАЛЛА ГЪИДА

ЦИНИН йис чи райондин мулкара уьзуьмчиярни багъманчияр патал бегъерлу йис хъанва. Райондин хуьруьн майишатдин производственный управлениедин делилралди эхиримжи йисара экономикада килин чка къазвай дибдин хилера- багъманчивиле, уьзуьмчивиле, майвачивиле, малдарвиле хъсан терефдин еке дегишвилер арадал атанва. Хуьруьн майишатдин продуктар гъасилун йис-йисандивай артух жезва. Рекъемрин гекъигуналди 2021- йисуз гъасилай емишрин къадар 39000 тонн тиртла, алай йисуз 4820

гектардин майданрай 44 103 тонн емишар къватна, шаз районда санлай 15119 тонн ципицлар къватнавайтла, ци 18119,3 тонн ципицлар къватнава.

Къейд ийин хьи, ципицрин бегъердин къадардал гъалтайла, чи район Дагъустан Республикада гъамиша къвенкве чкайрал алайди я.

«Ципицрин къакъан бегъердин бине кутун зуламаз башламиш жезва. Уьзуьмлукхрин жергейрин араяр вахтунда къарагъарунилай, гатфарихъай жуьреба-жуьре азарризни гъашаратриз акси дарманар

ягъунилай ва маса къвалахарни вичин вахтунда къиле тухунилай бегъердин бине гзаф аслу жезва. Тегъенгрин араяр къарагъарна, вахтунда миянардай шейэр вегъена, гъар са тегъенгдив лазим къадар яд агакъарна къанзава. Къанзавайди ашкъи авай хийирлу хел вилик тухун патал серенжемар къабулдай ксар я. Вахтунда авур кра-ри, дурумлу зегъметди, хъсан бегъерни гана.

Къейд авун лазим я, райондин руководстводи везифайрин жавабдарвал хкажунин, агъалийрин дуланажагъдин шартлар хъсанардай серенжемар къабулунин месэляяр виридалайни важиблукбур яз гъисабзава. Майишатриз руководство гудай, властрин органра къвалахдай ксар хкъайдала, абурун пешекарвал, намуслувал хътин ерияр фикирда къазва. Лежбервилинни фермервилин майишатрин къиле зегъметда лигим хъанвай, чилин къадир авай, производство чидай, къвалахар тешкилиз алакьдай, датлана халкъдин арада аквадай инсанар хкъана. Абуру къвалахдин вири учасокра зегъмет тешкил авуниз, адаз къимет гуниз ва ам ашкъиламишуниз къетлен фикир гана. Гъа са вахтунда тамамарзавай кардай гъар садан жавабдарвал хкажна.

ЖАННА.

27 – СЕНТЯБРЬ ТЕРБИЯЧИДИН ЮГЪ Я

Чи пешеда кьилинди аялрал рикI хьун я

АЯЛВАЛ гьар садан уьмуьрда виридалайни хьсан вахт я. Са кьайгьунни авачир и бередин члехи пай вахтунда ам кьугьвазва, ада шадвалзава ва дуьнья чирзава. Алай вахтунихь аялар патал гена ни гзаф лайихлувилер ава, риклиз кIандай кьван жуьрейрин мультфильмаяр, телепередачяр, ял ядай чкаяр ...

Чи уьлкведа школадиз фидалди яшда авай аялрин, гьа гьисабдай яз аялрин бахчайрин ва маса четин месэляяр гьялуниз эхиримжи йисара артух фикир гузва. И жигьетдай тербиячяр пешекарвал хкаждай курсариз рекье тун, абур патал семинарар, тренингар тешкилун, акьалтзавай несилдиз чешнелу тербия гунир макьсадалди жегил пешекарар патал мастер-классар кьиле тухузва. МасакIа хьунни лазим туш, бес 2 йисалай 6 йисалди аялдин акьул, зигьин арадал кьезва, и вахтунда сагьламвилдин бине мягькем жезва. Са гафуналди им аялдин гележег патал гзаф важиблу вахт я. И чIавуз адан патав кьени кьилихрин, аялрал рикI алай, абурун гьугьулдин гьавурда акьадай кас-тербиячи хьунихь еке важиблвал ава. Гьавилляй чи аялрин бахтлу гележег тербиячийрин гьиле ава лагьайтIа жеда. Пешекарвилдин суварин вилик зун Магьарамдхуьре авай «Теремок» бахчадиз мугьман хьана. Аялрин бахчадин заведующий Хадижат Шахмардановади кьайгьударвилкай, инин шартIар хьсанарун патал ийизвай чалишмишвилерикай, чIугвазвай зегьметдикай за са сеферда газетда кьеней.

Кьенин зи ихтилат и бахчада вичин везифаяр тарифлудаказ ва намуслудаказ кьилиз акьудза-

вай, фадлай кIвалахзавай, гуьзел дишегьли, хьсан диде, аялрин рикI алай тербиячи Халидова Фироза Арасхановнадикай фида. Сад лагьай категориядин тербиячи тир ада и бахчада зегьмет чIугваз 42 йис хьанва. ИкI, кьве йиса аваз яслидиз гьизвай аялар школадиз фидай яшдалди члехи авуна, тербия гана, са шумуд выпуск адан гьиликай хкатнава. Алай вахтунда ада гьвечли группадин аялриз тербия гузва. Фироза Арасхановна рикIе гьамиша шадвал авай, гьа шадвални виридаз гуз гьазур, хьверни зарафат гзаф кIандай, рикIиз пара чими дишегьли я. Бахчада авай аялрин дидени, халани, кIеви дустни тир ам виридаз кIанда.

«Аялар малаикар хьиз я. Абуру чи члехибурун рикIе вуч аватIа, гьасятда гьисс ийизва. Тербиячидин пешедал лагьайтIа, кьилинди, аялрал рикI хьун я. Маса сир ина авач, куьрелди жаваб гана ада.

Фироза Халидова Магьарамдхуьре члехи гьуьрмет, авторитет авай Арасхановрин хизанда дидедиз хьана. Школа лап хьсан

кьиметрал акьалтIарай Фироза бах 1975- йисуз педуниверситетдин филфак-дин факультетдик экечIна, анаг 1980- йисуз хьсан чирвилер аваз акьалтIарна. Университет акьалтIарнавай жегил пешекар гьа и бахчадиз атана 1980- йисалай 1992- йисалди заведующий яз кIвалахна.

Фироза Халидовади бахчада кIвалахиз эгечIай сифте ийкьалай кьенин ийкьалди вичин зегьметдалди, вичи ийизвай кIвалахдал рикI хьуналди вири гьейранарна. Адакай аялриз кьвед лагьай диде хьана. Вахт- вахтунда тIуьн гузвай, кьулай, михьи бахчада тербияламишзавай аялрин диде-бубаяр Фироза Халидовалай пара рази я, абур аялрикай рикI архайин яз чпин кIвалахрал машгьул жезва. Фирозади вич

кIвалахда жавабдарвал гьисс ийидай, хьсан гьазурвал ва чирвилер авай гьар са кар алакьдай пешекар яз кьалурнава. Вичел тапшурмишнавай гьи кIвалах хьайитIани, вахтунда таммарун адаз адет хьанва. Ада вичин зегьметдалди коллективда гьуьрмет кьазанмишнава. Вири аялрихь, абурун диде-бубайрихь галаз ада гьасятда рахадай чIал жагьурда. Ам са шумуд грамотадин сагьибни я, и мукьвара Фироза Арасхановна РФ-дин образованиядин лайихлу работник лагьай тIварцIизни лайихлу хьана.

Фироза Арасхановна хьсан тербиячи хьиз ферли дидени я. Ада вичин уьмуьрдин юлдаш Халидов Мингьажидинахь галаз хьсан тербия гана пуд велед члехи авуна шегьредал акьуднава.

Сагьрай вич! Чаз Фироза Арасхановнадиз ва амай вири тербиячийриз чпин пешекарвилдин югь рикIин сидкьидай мубарак ийиз кIанзава.

ЖАННА.

КУЪ ИХТИЯРАР

Инвалид аялар авайбуруз кьезилвилер

ИНВАЛИД аялар авай диде-бубайриз алава пособиярни, кьезилвилерни, зегьметдин заминвилерни талукъ я. РФ-дин МФЦ-дин кьилин идаради раижнавайвал, инвалид аялар авай хизанривай агъадихъ галай кьезилвилерикайни пособирикай менфят кьачуз жеда:

диде-бубадикай садавай (ва я кьаюмвалзавайдавай) вацран кьене ял ядай 4 югъ алава яз кьачуз жеда, и йикъарин гьакъини гуда;

диде-бубадикай садавай (ва я кьаюмвалзавайдавай) вичиз кьулай тир гьар гьи вахтунда хъайитлани гьакъи гузвай отпускдиз экъечиз жеда;

къьена кьалурнавай разиви-

лин чар галачиз инвалид аял галай диде-бубаяр йифен вахтунда, ял ядай ва суварин юкьуз кьвалахал желбдай ва командировкайриз ракурдай ихтияр авач.

Кьвалахал акъвазунин программа. Инвалид аялар галай диде-бубайривай жегьилриз талукъ махсус программадай кьвалахал акъвазиз жеда. Кьилин шартI яшар 30 йисалай гзаф тахъун я.

Аялрин пособиар. Аялрин пособиар тайинардайла, инвалид аялрихъ гелкъезвай диде-бубайривай алава кьезилвилер (льгота) кьачуз жеда.

ЖКУ-дай гузвай харжийрин эвез вахчун. Инвалид

аялар авай хизанривай яшамиш жезвай кьвалин коммунальный кьуллугърай, капитальный ремонтдай гузвай гьакъидин 50% элкъвена вахчуз жеда. И кьезилвилерикай менфят кьачун патал агъалийривай яшайишдин рекъяй хуьнин идарадиз ва я МФЦ-диз арза вугуз жеда.

Диде-бубадиз вахтунилай вилик страховой пенсия. Муьжуьд йисал кьван яшара авай инвалид аялдиз тербия гузвай диде-бубадикай садаз вахтунилай вилик страховой пенсия кьачудай ихтияр ава. Бубадиз- 55 йис хъайила ва 20 йисалай тимил тушиз страховой стаж авайла. Дидедиз 50 йис тамам хъайила ва 15 йисалай тимил тушиз страховой стаж авайла.

Паспорт кьачуникайни дегишаруникай

МАЛУМ тирвал, 14, 20 ва я 45 йисан яшара авай ватангьлийриз паспорт кьачун, дегишарун талукъ я. 14 йисан яшдив агакънавайбуруз паспорт кьачун патал герек жеда: диде-бубадин паспортар; хайивилин

шагъадатнама; 3,5-4,5 кьадардин шикил, 300 манат госпошлина гун. 20 ва 45 йис хъайила, паспорт дегишарун патал герек жеда: куьгъне паспорт; 300 манат госпошлина гун; 3,5-4,5 кьадардин 3 шикил; эвленмиш хъу-

нин гьакъиндай шагъадатнама (аваз хъайитла).

Паспорт кьачуин, дегишарунин арза, хайи йикъан пакагъан йикъалай башламишна, 90 йикъан кьене гуз жеда. Паспорт дегишарунин муддат 5 югъ я.

РФ-дин Президент Владимир Путина военный кьуллугъдиз талукъ УК-дик дегишвилер кухтуна.

«РФ-дин Уголовный кодексдик ва РФ-дин уголовно-процессуальный кодексдин 151-статьядик дегишвилер кухтунин гьакъиндай» федеральный кьанун правовой информациядин сайтда чапнава. ИкI, УК-дик «Мародерство» цийи статья кухтуна. И тахсиркарвиляй 6 йисалай 15 йисал кьван азад-виликай магърумунин жаза гуда.

Мад са дегишвал- «Гуьгъуьллудаказ есирвиле вугун». И кардай 3 йисалай 10 йисал кьван азад-виликай магърумунин жаза тайинарнава. Эгер и тахсиркарвал сифте яз авур аскерди вич азад хъувунин

**КЪАНУНДА
ДЕГИШВИЛЕР**

серенжемар кьабулайтIа, вичин кьуллугъзавай чкадал хтайтIа ва есирвилер маса тахсиркарвилер тавуртIа, ам жавабдарвиликай азад авун мумкин я. Дезертирвал авуртIа ва я эвер гайила, военный кьуллугъдал татайтIа, 5 йисалай 10 йисал кьван азад-виликай магърумунин жаза кьведа. Запаса авай ва военный сборриз эвер ганвай аскерриз хивени икьардин бинедаллаз кьуллугъзавайбурун хътин жавабдарвал гьатда. Идалайни гьейри, аскервилини буйругъ кьилиз акъуд тавунайни, женгинин гьерекатра ишти-ракуникай кьил кьакъудуникайни, кьуллугъ авунин кьайдаяр

чIурунайни, военный эменни квадарунайни жавабдарвал мягъкемарда.

Бязи дегишвилер госзаказдин икьарар тамамарунизни талукъ жеда, икьарардин шартIар чIурун тикрарайтIа, 4 йисалай 8 йисал кьван азад-виликай магърумунин жаза кьведа, эгер тапшуругъ кьилиз акъуд тавуртIа, ва я гайи зарар вад миллион манатдилай тимил тушиз хъайитIа- 5 йисалай 10 йисал кьван.

Эгер военный кьуллугъдиз акси яз авур тахсиркарвилер яракьлу кьал-макъалар авай, гьакI военный гьерекатрин шартIара, мобилизациядин ва я военный муддатда, военный вахтунда кьилиз акъуднаваз хъайитIа, гьалар заланарунин-бур яз гьисабда.

ИЙКЪАН ТЕМА

КЪЕНИН чи обществодиз агъуз нуксанар яз хас хъанвай, инсанар дериндай фикирлу ийизвай кьетенвилерикай сад- зегъмет гъурметдай авудун, адан багъа метлебувал, гъамиша жанлу паквал рикелай алудун хъанва.

Икъван залан фикир лугъуналди чаз вири алем санлай мичи лекедик кутаз кланзавайди туш. Гъакъисагъ зегъметдал машгулбур, зегъметда умуурдин маналувал, адан дад аквазвайбур пара я, лап пара. Масакла хъун мумкин туш. Эгер инсанри вирида муфтехурвиллиз кьил

кьилин къат арадал атанва. «Жибинда пул, кланик машин, дамах партал, ички галай тлуьнни вахт-вахтунда» жагъуриз гъатнавайбур пара хъанва. Вири кеспидивай яргъа акъвазнава, чандал гуж тагъана.

Абуру гъич фикирзавач хьи, и чна гъар юкъуз незвай фу-къафун, алукизавай пек-партал, ишлемишзавай машин, газ, экв ва маса няметар- ибур вири зегъметди ганвайбур я. Гъич суал гузвач хьи, зун гъи кеспидин иеси я, за обществодиз вуч хийир гана, гузва, зи вуч пай ква? И ксари кьунвай умуурдин жигъирдин кьилин фикир ихъинди я:

Чалахъардай. Чуру чешнеди алдатмишарайбур пара я, иллаки жегъилрин арада. Зегъмет къиметдай авудуниз куьмек гайи, гузвай мад са кьуват ава. Амни чи СМИ-ди, кьилди яз, телевидениеди экрандай датлана ахмишзавай марифатсуз передачаяр я. Передачайрин метлеб- зегъмет галачиз кеф чулгузвай умуур пропаганда авун я. Вични къастуналди, инсанрин психология чуру авунин къаст аваз. Экранин «игитар» гъамиша садбур я: кефчибегар, туьтуьна галстук авай гъарамздаяр, йифен клубра вахт акъудзавай чалкечирар, гъуьлуьн кье-

ЗЕГЪМЕТ АЛАЧИЗ ЖАГЪАЙ ФУ НУШ ЖЕДАЧ...

ягъайтла, общество азарханадиз ухшар жедай, ам алклидай, умуур яваш-яваш хкахъун мумкин тир. Инсаниятдин къанажагъдин, камалди ахътин тебиатдиз акси гъалдиз рехъ гун мумкин туш. Зегъмет обществодин лувар я, ам вилик чулгузвай кьуват гузвай генератор я. Лувар яваш хъайи кьуш ацукьда, зегъмет яваш хъайи общество кесиб жеда, ажуж жеда, гуьгуьна амуьда, адан гъерекат акъвазун мумкин я.

Ихътин гъалдиз рехъ гун обществодин вилик тахсиркарвал жеда. Гъавилай адан пад къаз алакьдай сагълам кьуватар обществада жегъида. Чун рахазвайди виридаз ашкара гъалдикай- зегъметдиз авай рафтар чуру патахъ дегиш хъуникай я. Чи обществада кьезил фахъ, кефчи умуурдихъ галтугнавайбурун

«Заз вири буржлу я, зун- садазни». Жигъир, дугъри я, асанти, кьезилди я. Анжах нянет алай.

Гъелбетда, темпелар, муфтехурар, угърияр, тарашчияр, лутуяр, ришватбазар чи обществада идалай виликни авай. Амма къенин кьетенвал ам я хьи, абурун къадар пара хъанва, жуьреярни лап гегъенш.

Суал къевеза: вучиз? Себебрикай сад СССР чулгурунихъ, социализмдин общественный кьурулуш вара-зара авунихъ галаз алакьада ава. Халкъдин фикир инкара, хаинвилелди тухвай и гъерекатар халисан тарашуниз, уьлкведин девлетар чапхун авуниз элкьвена. Нетижаяр кьечна вирида гъиссзава, рикелал аваз эхзава.

Зегъмет тахтунай авудай чайгъунди санлай гъафбурун кьилера вичин таъсирдин гелтуна: Зегъмет алачиз девлет къазанмишиз жеда лагъана

рехда рагъ гузвай назлуяр, муьгуьуббатда алдатмиш хъайи ичкидикай чара кланзавай бахт квахъайбур. Я тахъайтла, маса алааматдин яратмаяр- сивяй ялав чиклизвай, рекъиз, куьвариз, куз гъазур... Амма зегъметдикай, чна гъамиша серфзавай няметар арадиз гъизвайбурукай са передачани чаз телевизордай гузвач.

Чи пешекаррин (малимрин, духтуррин, инженеррин, алимрин) четин кваллахдикай лугъузвай, абурун зегъмет баркаллуийизвай са передачани аквадач. Тикрарзава: им марифатсуз рехъ тир «гедонизм» (грек чалал лезет, кеф), яни «кефчибегвал» пропаганда авун я.

Зегъерлу пропагандадин нетижайрикай рахайтла, яргъи жеда. Бес я са рекъем: йиса чи уьлкведай маса уьлквейриз йифен клубра «Квалах жагъуриз» 50 агъурдалай гъаф дишегъли-

ЙИКЪАН ТЕМА

яр физва. Зегъметдиз усал рафтар авунихъ маса себебарни авачиз туш. Чун себебрикай рахайди къенин гъакъикъат ачухун патал я. Анжах зегъметдикай катун, къезил къазанжийрин гуьгъуьна гъатун, ява уьмуьр гъахълу авун яз ваъ. Мукъвал-мукъвал ван галукъда кIвалах авач. БатIул гафар я. Зегъметдал рикI алайдаз кIвалах гъатда. Халкъдин мисал гъахълу я: «Ашкъи хъайитIа, кеспи жегъида». Анжах гъеллебазар, муфтехуар багнайрихъ къекъведа. Вуч багна ава, сагълам жегъилдихъ, йисаралди са кIвалахни тийиз, дидедин, бубадин пенсиядал вил алаз, уьмуьр тухузвай? Вуч лугъун чагъиндавай кIубан итимдиз, ришватар гана вичикай «инвалид» ийизвай?

Гъиллебазрин рангар жуьреба-жуьре я. Амма виридаз хас нукъсан сад я: зегъметдихъай катун. Са сеферда са чкадал боевикар яна лагъай хабардикай ихтилатар аватна. Иштиракчийрикай сада, язух чIугвазвай сесиналди икI лагъана:

-Вучрай кесиб жегъилри, кIвалахдай чка авач. Абуруз пул гузва, гъавилай тамара гъатзава... Бине авачир, ягъалмиш фикир я. КIвалахиз ашкъи авайдаз кIвалах жегъида. КIвалахар бул я. Тамара гъатун герек туш. Гъар сеферда хиялри тухвайла, алатай вахтар тупIалай ийиз машгъул хъайила, зи фикирдиз дяведилай гуьгъуьнин четин дар йисар, гъа вахтунда зегъмет чIугур, мукъувай чидай инсанар хуькведа. Гила, вахтуни яргъал йисарин абурун зегъметдин дережа, къиметлувал, берекатлувал, михъивал, гуьзелвал лап ачух жезва. А вах-

тара вири адетдин крар яз аквадай, са артух фикир желбжедачир. Къе, саки 70 йисан мензилдай, рикIел хкана фикир-фагъум авурла, гекъигунар авурла, вилик гъайбатлу буйда аваз абурун инсанвилин ва марифатдин къешенг суфат, гъейранардай къуват авай зегъметчивилин къамат къарагъда. Са кIусни чIугурун тушиз лугъузва, абур гъар сад зегъметдин игит тир, абуруз гъамиша икрам авун, гъардаз гуьрметдин гуьмбет эцигун лайих ава.

Зегъметдин къиметлувал ада инсандин материальный няметар, руьгъдин девлетар гуналди сергъятлу жезвач. Ам гъакI лап хъсан, гъунар авай тербиячини я. Дурумлу зегъметди инсан илимрин лап кукIушриз хкажда, ада инсандиз тIебиатдин сирер ахъайдай, абур вичин къуллугъда акъвазардай, тIебиатдин гъайбатлу къуватар муьтIуьгъардай мумкинвилер гузва. Зегъмет инсандиз цавун бушлухриз рехъ ахъайна, атомдив инсандиз къуллугъ ийиз туна, инсан хаталу азаррал гъалибна. Мегер вири лугъуз жедани? Инсандин къаматдин гуьрчегвал, руьгъдин девлетлувал, винизвал-гъамни зегъметдилай аслу я.

Гъа са вахтунда зегъмет гъар сада обществодин вилик вичин жавабдарвал къилиз акъудунин уьлчмени я. Зегъмет гуьрметдай авудун уьлкведа усуми айибдиз элкъвенва. Гъатта гъукуматдин дережада и гъалди вичи-вич къалурзава. Малум я хьи, зегъметдин гъакъи гунин политика дуьздиз, гъахълудаказ тешкилун-зегъмет гъевеслу ийидай са фактор я. Къе и политика алцумдайди, адалатлуди я лугъуз хъун четин я. Са мисал.

Бес къадар четин, жавабдар кIвалах тамамарзавай малимдин, духтурдин дуллух лап агъузди, кесибди авунва. Гъа са вахтунда кабинетдин цлариз килигиз вахт акъудзавай, хийирлу са карни тийизвай бязи чиновникриз еке, гекъигайла, лап еке дуллухар эцигнава. Чун миллионрив къугъваз алатна физвайбурукай рахадач.

Имни зегъмет виляй авудун я. Мукъвал-мукъвал ван къведа: базардин экономикади вири чкадал хкида, кIвалах авуниз вири мажбурда,- лагъана. Гуьжетдач. Амма вуч ятIани ягъаз четин я, адакай дарман жеда лагъана умуд кутаз жедач. Чи шегъерар къиляй-къилиз базарриз элкъвенва. Виридани мал-метягъ патал уьлквейрай гъиз маса гузва. Къене пата гъасилунин кар саки алкъанва.

Бейкарвал арадай акъудун патал чкайрал кIвалахдай чкаяр туькIуьрун, карханаяр кардик кутун герек я, имни пулдин еке такъатрихъ галаз алакълалу я.

Гъавилай гъукуматдин къайгъударвал авачиз гъал дегиш жеда лагъана умуд авуртIа жува-жув алдатмишун жеда. Уьмуьрдин тарс заланди ва туькьуьлди я. Инсандикай инсан авур зегъметдин къадир квадарайда са вахтунда вичи-вич гатада. Анжах геж, виляй аватайла, уьмуьр гъиляй гъавайда фейила, са затIни элкъуьриз тежедайла. Бубайрин неси-гъат гъахъ я: зегъмет алачиз жагъай фу нуш жедач. Зегъмет- инсандин абур я.

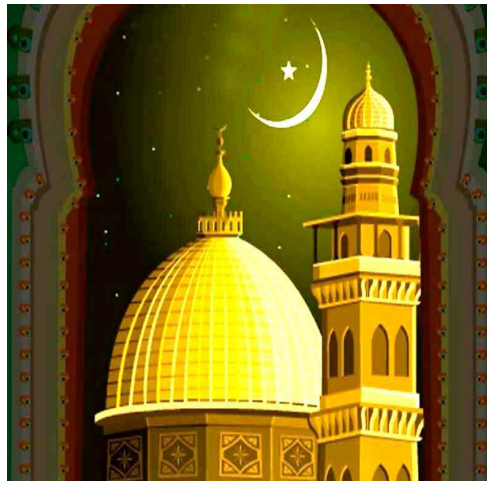
**Абдулзагъир
АТАХАНОВ.**

ДИН ВА ИНСАН

Къуръандин аятри тестикъарзава

ДЕГЪ замандин тарих чирунал машгулбуруз вуч аллагъ яз малумарай Египетдин фараон хъсандиз чида. Къуръанда, къилди къачуртла, «Юнус» сурада, адан гъакъиндай малуматар ганва. И фараондин мейит факт тестикъарзавай шагъид яз Англиядин машгур Бритин музейда хуъзва. Им шуъшедин кланик хуъзвай мумифицироватнавай, чин кланик кваз ярх хъанвай инсандин жендек я. Мягътел жедай кар ам я хъи, мумифицироватнавай а жендек музейдин гъа и пайина авай маса мумийрилай тафаватлу жезва. Фараондин жендека бедендин вири органар сифте авай формада амазма.

раондин жендек амукуунин сир вуч я? И сир чаз пак тир ктабди- Къуръанди ачухзава. Инални Къуръанди вичин зурбавал ва вич Аллагъдин

Къенвай инсандин жендек са гъафтедин йикъара харапI жедайди виридаз чизва. Бес и жендек вучиз сифте авай гъалда ама? Пуд агъзур йис алатнава эхир! Мумифицироватнавай жендекарни са къадар вахт ала тайла харапI жез башламишда. Им илимди субутнавай кар я. Бес фа-

ктаб тирди субутзава.

Къуръандин аятри фараондихъ галаз Муса (Моисей) пайгъамбардин женг инанмиш жедай саягъда къалурзава. Муса пайгъамбар чи девирдиз къведалди 1200- йисара яшамиш хъана, яни пуд агъзур йис идалай вилик фараон Мусадиз акси кас тир. Эхъ, дугъриданни Къуръан

Аллагъдин ктаб я ва и ктабда гъакъикъат ава. Гъич са гъаятдин фикирдини къенин йикъалди вичин важиблувал квадарнавач. Фараондихъ галаз алакъалу вакъиа Бритиш музейда эцигнавай экспонатдихъ- фараондин мейитдихъ галаз алакъалу я. Им инсаниятдиз нисят хъун патал Аллагъди къалурнавай аламат я. Музейдин экспонат жагъанвай чкани Аллагъдин и аламат тестикъарзавай са делил я. ГъикI лагъайтIа, сагъдиз амай и жендек Яру гъульуьн къерехда Джабалани лугъудай чкадал чилик квай. Англиядин ахтармишардайбуру гъульуьн къерехдай чилин къумадикай худна и жендек чпин Ватандиз хутахна.

И жендекдин яш тайинарун патал ахтармишунардайбурун нетижайри къалурайвал, адан 3000 йис я. Ида а кардин гъакъиндай лугъузва хъи, и инсан Муса пайгъамбардин девирда яшамиш хъана.

Идахъ галаз сад хъиз, Къуръандин аятри ва тафсирри и йикъарин гъакъиндай тестикъарзава. Месела, 1144- йисуз къейи Аз-Замахшарийди «Юнус» сурадин 92-аятдиз тафсир гудайла вич къейидалай гуьгъуьниз 800 йис ала тайла жегъидай жендекдин акунар гъихътинбур ятIа къалурнава: акунар лагъайтIа, лап мягътелвал ийидай хътин дуъзбур я, на хиялда а кас и жендек кучудай кас я.

**Материал гъазурайди-
Р. МУРАДАЛИЕВ я.**

* * *

Шейх Агъмед Йесеви гъеле аял вахтарилай башламишна Мугъаммада къалурай рекъай физ алахъна. Пайгъамбар 63 йис хъайила къейиди чизвай адаз вични гъа яшда аваз къин клан хъана, гъикI хъи, пайгъамбардилай гзаф яшамиш хъун ада вич патал лайихсуз кар яз гъисабна. Амма ам къенач. Ада ВИЧ гележегда яшамиш жедай кIвал чилик туьклубрун эмирна. Ада чилик квай и кIвале ученикриз тарсарни гуз хъана.

Экуь дуьньядал экъечI хъийин тийиз ам и чилик мад 63 йисуз яшамиш хъхъана.

Йесевидин ученикрикай сад тир вирида гуьрметзавай сейид Мансур Ата са сеферда чилик квай малимдиз мугъман хъана. И чка акурла сифте адан риклиз гзаф дар хъана. Ахпа элкъвез-элкъвез хъсандиз тамашайла адаз и чка геъенш бахча хъиз акуна. Гъасятда адан фикирни дегиш хъана: «Аллагъди вичиз клани лукI садрани дарда твадач».

Къерехдилай тамашайла ихътин чIехи инсанри кечирмишзавайди азиятдик квай уьмуьр хъиз аквада, амма гъакъикъатда чеб патал ихътин уьмуьр абуру женнетдив гекъигзава.

* * *

АЗАРАР алудун патал инсанди векьер, хъчар дегъ заманайрилай эгечIна ишлемишзава. И кардин гъакъиндай сифте кхъинар шумердин халкъари авуна, чал агакъна. И халкъар гилан Ирандин сергъятра чи эра къведалди 6000 йис вилик яшамиш хъана.

Шумердин «духтурриз» набататрин танрикай, пешерикай, дувулрикай азарар алуддай ва хирер сагъардай миже, гъуьр гъазуриз чидай.

ИЛГЪАМ

ТАР НЕЗВА КЪЕНЯЙ

Члехи буба хъайид я зи,
Берек хуърел члехи къази.
Михъиз хуъзвай диндин
гуъзгуъ-
Тербиядин асул бине.

Бубайрин рехъ, чи диб,
адет,
Хуъзамач кье кутаз
тикъет,
Хуъре, квалеле амач
гъуърмет,
Эхъ, кукра тар незва
къеняй.

Тажуб я зун къенин
йикъал,
Гъар сад хъанва диндин
«къавал»,
Зил къадайбур
ала къавалал,
Пагъ, хупл къилер ава
вине?!

Къе хъикай хъанва «алим»,
Бубадиз тарс гуъзвай
малим.
-Чуру туна, капл я - илим,
Ичкибазрин тахъуй
зуърне...

Береквидиз раиж я куън,
Рехъди физ жеч
къуъневаз къуън.
Ислам дин я - авач
къекъуън,
Къамир къуза, туна
гуъне...

ЧИЛ ХРАЗВАЙБУР

Сада-садаз ийиз фитне,
Куъ къилерал алай фите?!
Гъар сад жуваз килиг сифте,
Белки, тахсир акваз жеда.

Кимикай квез кун хъанава,
Фитнедин лап тлун
хъанава,

Ахкъуд тежер клун
хъанава,
Гъакл нубатсуз рахаз жеда.

Клантла стха,
къавум- къардаш
Къуллугъдални куъне
тадач.

Кхъиз гъиле къаз
карандаш,
Фитнедин чил храз жеда.

Садан квалелиз ягъайтла
ракъ,
Аватайтла квалерал
рагъ,
Элба-эл куън жеда начагъ,
Кендерагъ хъиз жакъваз
жеда.

Пехилвилехъ авач терез,
Береквидин меслят я квез:
Зегъмет члугу, гъам я
звез,
Суфрадал фу алаз жеда...

ЭКСПРОМТ

Къвана живер ацукърай,
И зи мублагъ чилерал.
Гатфаралди амуқрай,
Лацу яргъан никлерал.

Гъуъревай хъиз яралди,
Хъуй зи никлер ахвара.
Жемир иглеш яргъалди,
Рагъ къекъвез хъуй
юрфара...

ХАЛКЪДИН ХУРУН ЭСЕРРАЙ

Заз манияр лагъ лугъумир,
Заз манияр чизамай туш.
Акъатна зун къариблукъдиз,
Хуър риклелай физамай туш.

Са булахдал вад руш ала,
Сада-садаз илиф лугъуз.
Сада вичин члар чухъазва,
Фейи умуър гъайиф лугъуз.

Бахтавардин гъилихъ галай,
Цлразавай гимиддин цам.
Керемалай кай кас хъанач,
Гъадалайни зал ала гъам.

Зун клеенавай айвандик ква,
Зи гъам члугъаз гъинва,
баха,
Туйтуъ къуш хъиз багъдай
рахаз,
Зи къизилгуъл, вун гъинава?!

Вун аскердин къулухъ
къвазмир,
Къваз къерехда
къизилдин ич.

Айгъана са кар хъайитла,
Рекъидалди риклелай фич.

Чи аскерар авай шалун,
Йикъан йикъа гудай талон.
Гъинал фейтлан гудай
тлуън-хъун,
Ватан хвена хквезва зун...

БЕРЕКВИ Н.

ЖЕГЪИЛ ЧАНАР ТЕЛЕФ ХЪАНА

Ватан патал чанар гана,
Хизандикай магърум хъана,
Гъурбатдани сур тахъана
Жегъил жаванар телеф
хъана.

Дидейрин вилерал накъвар
хъана,
Бубайрин риклер лап тлар
хъана,
Ватандиз къуллугъ авуна
Жегъил жаванар телеф
хъана.

Хайи чилихъ вил галамаз,
Мехъер-межлис рикле амаз,
Клани рушан шикил гумаз
Жегъил чанар телеф хъана.

Куъ тлварар чаз лап багъа я
Ракъур жедач гъич риклелай.
Душмандикай Ватан хвена
Жегъил чанар телеф хъана.

Саласа
ГЪАЖИМЕТОВА.

**РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН АДМИНИСТРАЦИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ «СЕЛО КУЙСУН»
ПОСТАНОВЛЕНИЕ**

«27» 09. 2022г.

с.Куйсун

№117

О назначении публичных слушаний по обсуждению вопроса предоставления разрешения на условно разрешенный вид использования земельного участка, принадлежащего на праве собственности администрации сельского поселения «село Куйсун»

В соответствии со статьями 37, 39 Градостроительного кодекса Российской Федерации, со статьей 28 Федерального закона от 6 октября 2003 года «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Уставом сельского поселения «село Куйсун», Решением Собрании депутатов сельского поселения «село Куйсун» от 21.07.2022года № 38-УСД «Об утверждении Положения о публичных слушаниях в сельском поселении «село Куйсун», п о с т а н о в л я ю:

1. Назначить публичные слушания 14.10.2022г. в 10-00 час. в здании администрации сельского поселения «село Куйсун».

2. Комиссии по организации и проведению публичных слушаний по вопросу предоставления разрешения на условно разрешенный вид использо-

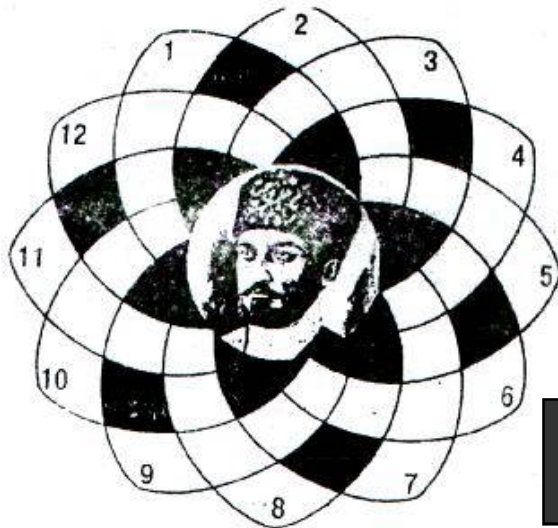
вания земельного участка и (или) объекта капитального строительства провести публичные слушания по обсуждению вопроса выдачи разрешения на условно разрешенный вид использования земельного участка, принадлежащего на праве собственности администрации сельского поселения «село Куйсун», с кадастровым номером : 05:10:00 00 57: 251 и общей площадью 30001 кв.м., расположенного по адресу: Россия, РД, Магарамкентский район, с. Куйсун.

3. Комиссии по организации и проведению публичных слушаний по вопросу предоставления разрешения на условно разрешенный вид использования земельного участка и (или) объекта капитального строительства по результатам публичных слушаний подгото-

вить и представить главе сельского поселения «село Куйсун» заключение и рекомендации о предоставлении разрешения на условно разрешенный вид использования земельного участка и (или) объекта капитального строительства по результатам публичных слушаний подготовить проект постановления о предоставлении или об отказе в предоставлении разрешения на условно разрешенный вид использования земельного участка.

4. Комиссии по организации и проведению публичных слушаний по вопросу предоставления разрешения на условно разрешенный вид использования земельного участка и (или) объекта капитального строительства по результатам публичных слушаний подготовить проект постановления о предоставлении или об отказе в предоставлении разрешения на условно разрешенный вид использования земельного участка.

**Глава сельского поселения
«село Куйсун»
Бутаев Б.М.**

КРОССВОРД

1. Лезги литературадин классик, шаир.
2. Шаир. 3. Дуьзвал, керчеквал, вафалувал, 4. Зулум, туьнбуьгь. 5. Филдин кIараб. 6. Лачин.
7. Гъил ачух кас. 8. Деринвал авачир. 9. Мани, гъава, макъам. 10. Чуру къаст- садаз акси крап ийидай ниятар туькIуьрун. 11. Буржи, везифахиве кьунвай буржи кьилиз акъудун. 12. Техил битмишарзавай ник.

ТуькIуьрайди А. АТАХАНОВ я.

ЖАБАБАР:

1. Саид. 2. Зари. 3. Вафа. 4. Жаза. 5. Магъи. 6. Кард. 7. Заха. 8. Даяз. 9. Баяд. 10. Фенд. 11. Ферз. 12. Тала

<p>Къилин редактор Р. АБДУРАГЪИМОВ.</p>	<p>Учредитель: Администрация муниципального района «Магарамкентский район».</p>	
<p>Редакциядин адрес: 368780. РД, Магарамдхуьруьн район, Магарамдхуьр, Ленинан куьче, 4.</p>	<p>Адрес: 368780. РД, Магарамдхуьруьн район, Магарамдхуьр, Гагаринан куьче, 2.</p>	<p align="center">Газетдин регистрациядин нумра- Д 0174</p>
<p>Газет гъафтеда садра акъатзава.</p>	<p align="center">Газета «Самурдин сес» (Голос Самура) зарегистрирована Региональным управлением Комитета РФ по печати в РД.</p>	<p>Газет ООО «Самур» типографияда гъазурна ва гъана чапна. Типографиядин ва издателдин адрес: 368780. РД, Магарамдхуьруьн район, Магарамдхуьр, Ленинан куьче, 4. Лезги чIал.</p>
<p>Телефонар: редактор- 25-1-37, жавабдар секретарь - 25-1-39, бухгалтер-25-9-69.</p>		<p>Индекс 63340. Тираж 1400 Заказ № 45.</p>

6+